

EDINOST

Izšla vsak dan, niti ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopis naj se pošilja uredništvu. — Neplačana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Stjepan Godina. — Lastnik konsorcijski lista: Edinost. — Tisk: tiskarna Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 3.—, pol leta L 12.— in celo leto L 36.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 20 stot.; obrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot.; oglasi denarnih zavodov po 60 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1.—. Oglase sprejema inšerati oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšerati oddelček se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška Asiškega 20.

„Times“ o Jadranskem vprašanju.

Londonjske „Times“ so priobčile na uvodnem mestu ta le članek:

Kočinjo vprašanje o Jadranu in razdelitvi pristanišč, obali in otokov vzdolž vzhodne obale med Italijo in Jugoslavijo, je že približno dve leti vzbujalo pozornost diplomatov štirih držav.

Ta vprašanje je zapleteno radi narodopisne raztresenosti Italijanov na eni strani, na drugi strani pa radi odnosov med pravoslavnimi Srbi in katoliškimi Hrvati in Slovenci, ki so se združili v svrhu ustanovitve jugoslovenske države, odnosno troedinega kraljevstva. Ono je komplicirano vzporedno dejstva, da je večina obrežne dolžine vsled njene raztrganosti iz zapeljeda nepristopna za trgovinske namene. To je zemljepisni čimbel, ki jako resno vpliva na gospodarsko veljavo jugoslovenskih pristanišč, kakor so Šibenik, Split, Dubrovnik, da, celo kotorska luka. To vprašanje je tem bolj težavno vsled zgodovinskega dejstva, da so bile Benetke večstoletna gospodarica Dalmacije.

Končno pa je to vprašanje zapleteno tudi zato, ker so Velika Britanija, Francija in Rusija podpisale dne 26. aprila 1915 londonsko pogodbo, na temelju katere gotovi kraji in številni otoki na vzhodni Adriji pripadajo Italiji in to samo iz strateških razlogov in v svrhu da jo usposobijo za obrambo svoje izredno nezavarovane (zapadne) jadranske obale proti morebitnim napadom s strani Avstro-Ogrske. Dasi je avstro-ogrsko monarhija razpadla, je vendar ta pogodba veljavna in postane le takrat brezpredmetna, ako se odredi Italija prostovoljno dobrotam, izhajajočim iz njene izravnosti.

28. januarja 1920 so „The Times“ obelodanile kratek opis raznih poizkusov, storjenih v svrhu, da se med Italijo in Jugoslavijo dožene do takega medsebojnega sporazuma, ki bi omogočil udeleženi strankam londonske pogodbe izročiti to listino v vrsto ohih diplomatskih prikazni, ki so brez učinkovitih nasledkov propadli pozabljenosti. Zatorej ne bo potrebno drugega kakor ponoviti dejstva dvojice izhodov, pred katerimi se baš zdaj vlada v Belgradu nahaja.

Londonjska pogodba.

Londonjska pogodba priznava Italiji Trst, Istro, velik del dalmatinske glavne dežele in otoke Cres, Lošinj, Pag, Dabeli in sosodne otočice Vis, Hvar, Korčulo, Lastovo, Mljet in Pelagruž. Reka po teh določbah ne spada pod italijansko območje.

Ponujeni sporazum 14. januarja 1920, katerega naj bi Jugoslovenci sprejeli, predlaga malo samoupravno (avtonomno) Reko, in samoupravni Zader, vstvarja pa v zapad. Istri in Voloski „corridor“ (izhod) ali zemljišče razstegajoče se vzdolž obale od mesta Reke do Italije. Jugoslavija dobi Sušak, pristanišče in železnice naj bi bile izročene upravi „Zveze narodov“ (League Nations), katere bi tudi varovala in vzdržala avtonomno stališče Reke in Zadra. Nobeden del dalmatinske obale naj bi se ne oslabil vojaški (razorožilo, „demilitarizacija“), vsi otoki v Adriji pa naj bi izgubili svojo vojaško ali trdnjavsko vrednost. Italiji pa pridejo v last Lošinj, Vis in Pelagruž.

Januarska ponudba sporazuma je tako urejena, da daje polno veljavo gotovim italijanskim trditvam, kojim Jugoslovenci ne pripisujejo nobene verodostojnosti. Posebno zanimajo oni trditve, da je Reka „Città italianissima“, to tem manj, ker od 25.000, kateri se navajajo kot italijanski prebivalstvo mesta, velik del nosi imena, ki so očitno hrvatskega izvira. Zupar — „Italijan“ — sam je brat hrvatskega voditelja jugoslovenske stranke. Lokalno prevladanje italijanskega jezika pa se more pripisovati zatiranju razsule madžarske vlade hrvatskega življa v pokrajini, katero madžarizirati bi bilo popolnoma zaman.

„Potvrjenje ljudskega štetja.“

Jugoslovenci vzdržujejo dalje trditve, da je italijanska večina na Reki, katere se je začela javiti od leta 1910., naravnost le sad potvorenja številki pri ljudskem štetju v prid stranki, sovražno hrvatskim koristim. V primeru mesta Zadra, kjer se ne zanika večina Italijanov. Jugoslovenci trdijo, da je sestavljena skoro izključno iz uradnikov in njih družin, katerih je mnogo, ki so potomci italijansko govorečih avstrijskih uradnikov, izseljencev iz Lombardije leta 1859., in iz Benetke leta 1866., ko te provincije bile vzete Habsburžanom. Tem uradniškim beguncem so se preskrbele službe v Dalmaciji in Istri in njih zastopniki so se zbrali v Zadru kot upravnem središču avstrijskega kraljevstva Dalmacije.

Jugoslovenci trdijo, da bi se, če bi bil Zader odločen od Dalmacije, moglo to uradniško prebivalstvo preseliti kam drugam v svrhu pridobitve zaslužka. Ako bi se to zgodilo, bi italijanska večina prebivalstva v Zadru prenehala. Dalje se oni pritožujejo glede krivice priznanja italijanske večine v mestu Zadru, ali na Reki, ker se s tem vsiljuje politično predrnost mestne manjšine nad okolišnim prebivalstvom, katero je v ogromni množini slovensko. Oni se dalje protivijo temu, da bi bil obstanek teh mestnih večin zadosten vzrok izključitja njih mest iz Jugoslavije, ker so železnice, pristanišča in javna poslopja, ki se nahajajo v njih, bila plačana od prebivalcev, živčih na velikih notranjih pokrajinah, ki so zdaj deli troedinega kraljevstva.

Otoki.

Obnavljajoč predlagano pridelitev otokov Lošinja, Visa in Pelagruža k Italiji, naglašajo Jugoslovenci, da se oziroma na skoro izključno slovensko narodnost in pripadnost prebivalcev teh otokov, njih aneksija ne more opirati na narodopisne razloge. Dalje, ker gredo vsi proizvodni ribištva in kmetijstva, pridobljeni na teh otokih, v dalmatinska pristanišča, bi bilo to tudi v gospodarskem oziru krivično, in ker bi leti otoki v vojaškem oziru mogli vsako veljavo izgubiti (njih utrdbe biti razrušene, bi bili tudi v stratežnem oziru Italiji brez koristi). Glasom londonske pogodbe bi bilo okoli 800.000 Jugoslovenov iz troedinega kraljevstva izločenih. Wilsonova črta jih izloči samo 400.000. Ponudeni sporazum meseca januarja pa bi precej večje število podvrget italijanskemu kraljevstvu.

Da se dosežejo brzkomo goče mir in ugodnosti, zvezane s prijateljskim sporazumom, so Jugoslovenci pripravili sprejeti Wilsonovo črto ter pretrpeti izgubo 400.000 svojih narodnih bratov. Oni bi imeli v svojih rokah Reko, ter bi nemudoma lahko začeli z razvojem trgovskih odnosov v svoji deželi. Sporazumska črta je zanje ravno tako nesprejemljiva, kakor ona, označena v londonski pogodbi. Prva udružuje njih prosto trgovsko razpolaganje na Reki ter ustvarja nezmišlno in nevarno mejno razmerje, katero jih oropa velikega dela čisto slovenskega ozemlja. Drugo pa sploh smatrajo za nemogočo.

Ta pogodba je bila naperjena proti sovražnikom in Jugosloveni pravijo, da oni ne morejo razumeti, zakaj naj bi se uveljavila nasproti zavezniku in kako naj se uveljavlja in po kom. Dalje navajajo, da je bilo priznanje italijanskih zahtev glede Albanije od strani držav odvisno od sprejema Wilsonove črte in da se tako priznanje „pravice“ v Albaniji nikako ne bo uresničilo, če se izvedejo pogoji londonske pogodbe.

Ta pogodba je bila naperjena proti sovražnikom in Jugoslovenci pravijo, da oni ne morejo razumeti, zakaj naj bi se uveljavila nasproti zavezniku in kako naj se uveljavlja in po kom. Dalje navajajo, da je bilo priznanje italijanskih zahtev glede Albanije od strani držav odvisno od sprejema Wilsonove črte in da se tako priznanje „pravice“ v Albaniji nikako ne bo uresničilo, če se izvedejo pogoji londonske pogodbe.

Cela jugoslovenska delegacija v Parizu. PARIZ, 8. Pašić je prispeval z dr. Rybašem in drugimi člani jugoslovenske delegacije v Pariz, kjer je tako zopet zbrana cela jugoslovenska delegacija.

Ministrski svet.

BELGRAD, 3. Torkov ministrski svet je razpravljal o programu vlade in o kvorumu. Ministrski svet je v vprašanju kvoruma zadržali zelo rezervirano. Govorili so, da nameravajo nekateri ministri med seboj zamenjati resortne, do sedaj pa še ni znano, ali je to istina, ali pa ostane sedanja lista neizpremenjena.

Nove ministrske liste?

BELGRAD, 5. (JDS) V kulorirki se širijo nove ministrske liste. Poslanca Smoldaka in Cingirja propagirata koncentracijsko vlado, v kateri bi bili Smoldaka minister notranjih zadev.

Iz ministrstva za zunanje zadeve.

BELGRAD, 8. Absolvirani pravnik Boris Furlan in dr. fil. Pavel Brežnik sta imenovana za pisarja II. razreda pri ministrstvu za zunanje zadeve.

Razprava o jadranskem vprašanju v parlamentu.

BELGRAD, 4. V parlamentarnih in diplomatskih krogih se z napetostjo pričakuje ekspozice namestnika zunanjega ministra dr. Spaljkovića, ki ga bo ta podal v tretji ali četrti seji narodnega predstavništva, to je v ponedeljek ali torek. Dnevni red te seje bo: Debatla o jadranskem vprašanju.

Kvorum sedanje vlade.

ZAGREB, 8. (JDS) Kako je pridobil Protić v narodnem predstavništvu za sebe kvorum, poročja „Riječ“ iz Belgrada: Steli so se vsi vladni pristaji, umrli, neverificirani, za uradniške imenovaniki, ki so v imenovanjem izgubili mandat in oni poslanci, ki niso prišli k seji. Steli so se nadalje oni demokratiški in socialistični poslanci, ki so bili ob početku seje v dvoranu, a so se pred glasovanjem odstranili. Ker niti to ni zadostovalo, moral se je Pera Jovanović, ki je štel glasove, ušesti, da je dosegel število 147, kar se je kasneje popravilo na 145. S tremi mrtvici imela je vlada na razpolago le 135 oseb, to je 14 pod kvorum. Predsednik demokratske zveznice dr. Pečić je konstatiral, da znaša kvorum 149 poslancev, ker je število vseh poslancev skupaj 296 in da so vsled tega vsi sklepi, ki jih napravi narodno predstavništvo brez kvoruma, neveljavni.

Seje JDS strank.

BELGRAD, 3. Včeraj so imeli vsi klubi vladnih strank daljše sestanke, na katerih se je razpravljalo o delu v parlamentu. — V Bel-

gradu je došlo večeraj tudi mnogo članov demokratske zveznice, ki so se udeležili velikega strankinega shoda v Ljubljani. Ob 4. popoldne se je vršila številno obiskana konferenca, kjer se je razpravljalo o delu v parlamentu. — Vprašanje kvoruma v parlamentu je doslej se nejasno, ker trdi sedanja vlada, da jo bodo podpirali Črnogorci, republikanci in razni podredni, kateri so baje izjavili, da se udeležijo prvih sej narodnega predstavništva samo zato, da lahko presodijo vladni program. — V prostih narodnega predstavništva se je vršila večeraj seja radikalnega kluba, kjer se je razpravljalo o vprašanju kvoruma. Poudarjalo se je, da bodo podpirali sedanjo vlado tudi republikanci. — Na tozadevno informacijo se je izvedelo, da namerava republikanska stranka predložiti parlamentu deklaracijo, v kateri protestira proti takemu nasilnemu postopanju sedanje vlade in onstranski rešitvi krize in da bo zahtevala, da se čimprej razpišejo volitve. — Od demokratske stranke se bodo sej parlamenta udeležili bivši ministri Timotijević, Vučević in Pečić.

Poslanci iz okupiranega ozemlja Protić.

BELGRAD, 8. Ministrski predsednik Protić je prejel iz Zagreba brzojavko: Narodni poslanci iz okupiranih krajev stoje na stališču samoodločbe ter zahtevajo zase in za svoj narod, da vlada kraljevstva SHS odbije vsak kompromis o rešitvi jadranskega vprašanja, ki bi ne odgovarjal našim narodnim mejam. Podpisana sta dr. Trinajstić in dr. Pošćić.

Reševanje krize v bosenski vladi.

SARAJEVO, 6. Na medstrankarski konferenci se je razpravljalo o polnopravni vladi in nameščenju šefov posameznih uradov. Sklenilo se je, da se na posamezna mesta namestijo samo strokovnjaki. Vsekakor pa se mesta ne bodo spopolnila prej, predno se ne vrne iz Belgrada dr. Srđić.

Volitve v Sarajevu.

SARAJEVO, 8. Vse priprave za občinske volitve so končane. Pričakuje se, da se bodo vršile volitve začetkom aprila.

Radić — komunisti!

ZAGREB, 8. V nedeljo je imel Stepan Radić, ki ga je sedanja vlada pred kratkim izpustila na svobodo, v Vrabču pri Zagrebu shod seljačke stranke, pri katerem je trdil, da pripada on in seljačka stranka komunistom. Čuli so se klici: Živel Ljien, živel Trocki, živila republika! Komunistično glasilo „Nova istina“ energično protestira proti vsiljevanju takih elementov v komunistično stranko, ki so svojašklekleplazili pred habsburško dinastijo.

Vojaško — teritorialna razdelitev kraljevstva.

BELGRAD, 8. Nj. Visočanstvo prestolonaslednik Aleksander je podpisal ukaz o vojaško-teritorialni razdelitvi kraljevstva SHS. S tem ukazom je bil zamenjan ukaz z dne 19. avgusta 1919. Z njim je vse kraljevstvo razdeljeno v 4 armije, 16 divizijskih oblasti, 48 polkovnih okrožij, 192 bataljonskih srezov.

Regentov poset Zagreba.

ZAGREB, 8. „Hrvat“ poročja iz Belgrada: Regent je sprejel v avdienci ministra za šume in rude Kovačevića in mu v teku razgovora zatrdil, da posesti v najkrajšem času Zagreb.

Volilni red.

BELGRAD, 4. V vladi se vrši zadnja uredba volilnega reda, ki bo jutri končana. Ako bo volilni red pravočasno dotiskan, pride prihodnji torek na dnevni red v narodnem predstavništvu.

Valutno vprašanje.

BELGRAD, 8. V seji Narodne banke je bil prečitan dopis finančnega ministra Velizara Jenkovića, v katerem je leta dal upravnemu svetu zaupna pojasnila glede valutnega vprašanja. Minister izjavlja, da sta Jugoslovenski klub in Narodni klub popolnoma odstopila od svoje prejšnje zahteve, da naj se valutno vprašanje nemudoma predloži parlamentu. Kluba sta se zavzela v slučaju, da bi vkljub temu prišla relacija pred parlament, glasovali za to, da je relacija 1 : 4 in končno določitev dinarske jedinice definitivna. Oba kluba sta si izgovorila, da smeta ona in njihovi člani, ki so se v valutnem vprašanju posebno eksponirali, izostati od glasovanja.

Razkol v jugoslovenski socialni demokraciji.

LJUBLJANA, 8. „Vsem strankarnim organizacijam in sodrugom! Naprej“ objavlja naslednji klici: Našim meščanskim strankam, zlasti pa klerikalni stranki, se je posrečilo pridobiti nekatere posameznike, ki so komaj prišli v stranko, za grdi namen, da razbijajo doslej enotno stranko slovenskega socialnodemokratskega proletariata. Ti temni individui so že dolgo rovarili proti stranki in njenim posameznim institucijam. Znani ing. Gustinčić, ki je med vojno bil plačan od sovrstnika ruskega carja, od črnogorskega despota Nikite kravčevega spomina, je bil prvi, ki je začel zanašati nered med naše vrste, tako, da ga je stranka, v katero se je bil vpisal, morala izključiti. Toda pridobil si je bil zaveznikov, zlasti vladnega komisarja dr. Lemeža in sedanjeja tajnika železniške organizacije Josipa Petrića. Ti in še nekateri med njimi, zlasti tudi svaki klerikalnega deželnega predsednika dr. Brejca, L. Vencanec, so začeli delati na ustanovitvi nove stranke, takozvanih komunistov. Mi smo vedno

bili socialno-demokratska stranka in takšna hočemo tudi ostati. Naše organizacije so se po prevratu zelo pomnožile in to ne da miru ne spanja niti meščanskim strankam, niti posameznim častihlepležem, ki si hočejo tako postlati ugodno ležišče na račun organiziranega delavstva. Prepričani smo, da se to lopovski delo ne bo posrečilo in da bo delavstvo spoznalo, da mu je nujno potrebno, da ostanejo njegove vrste enotne. Naše delavstvo je tako razumno, da se ne bo tople med seboj na veselje in v korist meščanskih strank in reakcije. Pozivljamo vse organizacije in sodruge, da razdijajoče in izdajalce delavske sloge, kjerkoli se prikažejo, postavijo pod kap in se izrečejo za enotnost in za sklepe izvrševalnega odbora, ki so bili objavljeni v „Napreju“. Ta, ki danes razdira delavsko slogo in enotno stranko delavskega socialno-demokratskega proletariata, je izdajalec. Postopajte kot s takimi.

Povratek izseljencev.

SPLIT, 8. S parnikom „Panonia“ je došlo v Dubrovnik iz New Yorka 700 izseljencev.

Iz češkoslovaške.

Občinske volitve v Brnu.

PRAGA, 8. V Brnu so se vršile občinske volitve, katerih se je udeležilo izmed 127.863 vpisanih volilcev 115.993 volilcev. Od teh je bilo 35.297 nemških in 78.993 čeških glasov. Volitev se ni udeležilo 14% čeških in 3% nemških volilcev. Najmočnejša skupina so češki socialni demokratje (23.484 glasov, 19 mandatov), potem narodni demokratje (20.039 glasov, 16 mandatov), češki narodni socialisti (16.772 glasov, 13 mest), nemški krščanski socialisti (15.914 glasov, 13 mest), nemški socialni demokratje 13.365 glasov, 10 mandatov, češka ljudska stranka 9500 glasov in 8 mest. Volitev se je udeležilo 9 čeških, 3 nemške in dve židovski stranki. Največ glasov so izgubili nemški socialni demokratje (4187), silno je pa narasla moč nemških krščanskih socialistov (za 5874 glasov). Čehi imajo v mestnem svetu 61 glasov, Nemci 27, židje dva. Bajka o starem nemškem Brnu je izginila za vedno s sveta.

IZ RUSIJE.

Denjiki pred katastrofo.

DUNAJ, 8. Ukrajinski tiskovni urad poročja: Kakor javlja „Utro Jug“, so kubanski kozaki strnoglavili predsednika rade, katerega jim je vsilil general Denjikin, ter izvolili Ukrajina Timeškenca za predsednika rade kubanskih kozakov. Zadnjim ostankom Denjikinovih čet grozi popolna katastrofa. Njegov trenutni odpor pri Rostovu in ob Maniču je imel za posledico, da so rdeče čete pri Stavropolu prevlele fronto in popolnoma razpršile Denjikinove čete. Računa se s tem, da bo Denjikin moral v kratkem zapustiti Jekaterinograd in Novorosijsk in bo tako izgubil glavni dve etapni oporišči.

Iz Poljske.

Poljsko — finska konferenca.

VARSAVA, 7. (S) Tukaj so se začela pogajanja s finskiimi odposlanci pod predsedništvom poljskega ministra vnanjih stvari Pateka. Pogajanja so se udeležili finski ministri Esten, član finskega ministrstva vnanjih stvari Astran in finski pooblaščenec v Varšavi. S strani Poljske so se udeležili minister vnanjih stvari kot predsednik konference, minister za trgovino in obrt ter nekoliko drugih osebnosti. Konferenca je razpravljala na sejah o splošnih podlagah nadaljnjih pogajanj.

Iz Madžarske.

Novo gibanje med madžarskimi socialisti.

BUDIMPESTA, 7. Socialistični list „Nepsza“ ponuja v nekoliko zadnjih uvodnih člankih delovanje socialistične stranke v svrhu obnove Madžarske in ugotavlja, da se more priti k mednarodnemu socializmu predvsem potem predločena narodnega socializma.

Avstrijski zastopniki v medzavezniški komisiji za zapadno Madžarsko napadeni s kamenjem.

DUNAJ, 6. (S) Korrespondenčni biro je dobil iz Budimpešte vest, da so bili avstrijski zastopniki v zavezniški komisiji za zap. Ogrsko, ko so pršli v Offenbura, napadeni s kamenjem s strani množice. Madžarska vlada je izrazila svoje obžalovanje.

Kje se bodo vršile prihodnje seje vrhovnega sveta?

PARIZ, 7. Javilo se je, da se bodo vršile prihodnje seje vrhovnega sveta v Rimu, toda „Petit Parisien“ poudarja, da je ta vest netočna. Govorilo se je sicer — piše list — o Rimu kot sedežu prihodnjih mirovnih posvetovanj, toda gotovo je, da se bo vršil prvi sestanek zavezniških ministrskih predsednikov v Parizu, kjer se bo med drugim, določila končno veljavna mirovna pogodba s Turčijo. Če bo imela konferenca aprila še kakšna vprašanja nerešena, se bo razprava nadaljevala v Italiji, in sicer v San Remu, ki je blizu francoske meje.

Amerika za Jugoslavijo.

WASHINGTON, 8. „New York Times“ pišejo o jadranskem vprašanju: Nič ne bi mogel predvidevati, da bodo po vojni zavezniški predlagali postopanje, ki so ga prepovedali Nemčiji. Zedinjene države in zavezniški bi ropanje pokrajini naravnost odobraval, ako bi se strinjali s pretiranimi zahtevami Italije v jadranskem vprašanju. S tem svojim postopanjem bi kršili glavna načela mirovne pogodbe in bi uničili pogodbo o zvezi narodov. — Chicago Tribune“ izjavlja, da Wilsonova predstavljala glas Amerike. Predsednik Wilson se bo rad strinjal z vsakim prostovoljnim dogovorom med obema državama.

Italijanski ministrski predsednik v Rimu.

RIM, 7. (S) Danes predpoldne ob 10.15 je prispele iz Turina sem ministrski predsednik Nitti.

RIM, 8. Italijanski ministrski predsednik je prispele večeraj zjutraj v Rim. Nitti se kaže zelo zadovoljivega z uspehi v vseh vprašanjih, o katerih se je dne dni razpravljalo v Londonu, izvzemši jadransko.

Kmalu po svojem prihodu v Rim, je posetil kralja, s katerim je imel dolg pogovor, nakar se je pogovarjal v palači Braschi z ministrima Schanzerjem in Terrarjem ter drugimi političnimi osebnostmi. Sele ko se bo pogovoril s posameznimi vladnimi člani, namerava baje sklicati sejo ministrskega sveta, na kateri se bo

razpravljalo o vnanje in notranje-političnem položaju.

Brzojavne zveze med Italijo in Francijo ter Anglijo prekinjene.

MILAN, 8. (S) Tukajenje pošto in brzojavno ravnateljstvo sporoča: Vsled neviht v Alpah so vse brzojavne zveze med Francijo in Anglijo prekinjene. Tudi Švica je odrezana od Francije. Dopisovanje se vrši z velikimi zamudami.

Domače vesti.

Smrtna kosa. Predčerašnjim je umrl tu po kratki bolezni in v najlepši moški dobi trgovec gospod Jakob Pärčina. Pokojnik je bil zelo aktiven v svoji stroki, sicer pa človek mirne in blage, a vendar družabne naravi, dobrega srca, napram vsakomur, zaveden našinec, priden obiskovalec naših narodnih prireditelj in vsikdar si našel pri njem odprto srce in odprto roko, če si potkal pri njem v narodne svrhe. Kruto zadeti rožnati izrek kamo iskreni sožalje. Pogreb bo danes ob 15. iz ulice Dondetzi št. 3.

Punk italijanskim listom — temeljit in potreben. Tukajinski „Piccolo“ je prejel iz Zagreba vest, da so v Zagrebu zaprli italijanskega žurnalista Umbertoa Namija, poročevalca lista „Messaggero“ o balkanskih stvareh. Vzroke za to odredbo označa — glasovni poročila v „Piccolo“ — belgrijska „Epoha“ takole: „Iskreno rečeno: nam je ljubo, če italijanski listi poročajo o naši deželi na način, da nam ne bodo več hranili svojega občinstva s krivimi vestmi, fabriciranimi po kake dunajski časniški agenciji, ki se redi od laži, ki ji jih dostavljajo ljudje brez vesti, kakor so Frank, Sachs in drugi! Če bi bili gospodje po uredništvih listov onkraj Jadrana imeli že poprej svoje posebne poročevalce za naše dežele, bi ne bili ponatiskovali ali verjeli bedastočam in lažem o izvestih revolucijah v Hrvatski, o preteveznem zatiranju hrvatskega življa od strani naših voljakov, o pretevezni revoluciji, ki da se pripravila, in laži, da so Hrvatje sovrzni Srbam in narobe, maverč bi govorili in pisali resnico: da je jugoslovenska država doživela cin tje, ter da bi mi radi postali prijatelji Italije.“

Jugoslavije. Umberto Nani je torej prišel v Belgrad s potnim listom, ki mu ga je izdalo ministrstvo za vnanje stvari v Rimu, vkljub temu, da se take listine izdajajo le osebam, pridoddeljenim poslanstvom in konzulatom, kakor tudi diplomatskim osebam. Nani pa je dobil tak potni list, ne da bi bil ne eno ne drugo. Niti italijanski podanik ni, Rodom je iz Zadra v Dalmaciji in tekom vojne je bil — avstrijski voljak! Sedaj pa prihaja glavno. Ta Nani je bil kolovodja sodrge v Zadru, ki je napadala Hrvate. Tako je v neki noči skupno s sodrgo napadel in smrtno pretepal dr. Dragotina Masovića, da je moral ta več mesecev ostati v postelji. Nani je bil zato obsojen na 6 mesecev težke leče. In sedaj prihaja v Belgrad kot — italijanski poročevalec! Obžalujemo uredništvo lista „Messaggero“, ki bi mu želeli, da bi bilo odšel bolj srečno v izbiri svojih poročevalcev, ter da ne bi pošiljalo v glavno mesto Jugoslavije osebo, ki so se vedle kot razbojnik naprositi našim jugoslovenskim bratom, mahajaločim se sedaj pod težko italijansko zasedbo v Dalmaciji. — Tak pouk je podal belgrijski list „italijanski listom — temeljit pouk in potreben. Ali bo tudi koristil — to je, seveda, drugo vprašanje. Beležimo pa zanimivo in značilno dejstvo, da je „Piccolo“ (od minule nedelje) posnel ta pouk, brez nikakega oporekanja in brez vsake pripombe.

Ali sta Frank in Sachs še v Trstu? Tako nas vprašujejo iz hrvatskih krogov. Ne moremo jim dati točnega odgovora. Le toliko vemo, da je bil vsaj Frank še pred malo dnevi tu, kakor je razvidno iz njegovih razgovorov z italijanskimi žurnalisti. Pišejo nam naulaje: Ta človek ima, izvrševaje svojo izdajalsko mislo, tako drzno čelo, da si usvaja besede v imenu hrvatskega naroda in stranke prava se posebej. S kako pravico, nam je povedal novi ban Hrvatske, dr. Laginja, v svojem pozivu do naroda, kler najizrečneje ožaljanja tisto sovrstvo do Sibov, in države SHS, tisto sovrstvo, ki bruhla iz Franka po nalogu njegovih gospodarjev! A dr. Laginja je menda vsaj tako dober Hrvat, kakor je tisti sin nemškega, krščanskega Zida! Na Franku je vse nesrečno, ne tvorjeno, hlinjeno: njegovo hrvatsvo „kategorizacijo“ in njegovo „prijateljstvo“ so Italijani! Edino resnica na njem sta: njegova brezkrainja sebičnost, ki ji ni nobena stvar sveta in pa njegovo ekapenstvo — Habsburžanov! In resnična je na njem drznost, kadar je prilika, da more loviti v kalnem. Sedaj bi hotel kaliti vodo Italijanom, da bi jih omamili in ostlepi, da ne bi videli njegovih resničnih namenov. V „svojem“ narodu je doigral in ima na svoji strani le še nekoliko zalostnih prikazni, njeni sluhni, ki bi hočele dobro živeti ob nesreči svojega naroda, na rusevanjih njegove bodočnosti. Ali mi uspe pri Italijanih? To ni naša skrb — radi tega se mi ne bomo razbijali glave. Naša skrb mora biti le, da svarimo svoj narod in da mu razglašamo vso grobo in zločinske namere frankovstva. To more pač metati svoje bato v kolo dogodkov, ne more pa za zaustaviti, ker je v nas živa vera, da je še pravičnosti in dostojnosti na svetu!

objavila snočnji „Piccolo“ v nekem dopisu iz furlanskeg Vema, v katerem označa dopisnik javno varnost v tem mestu z naslednjimi navedbami: Meseca januarja letošnjega leta se je dogodilo v Vidmu 8 umorov, 22 ropov in 14 velikih tatvin. V zadnjih treh mesecih lanskega leta pa so našli v Vidmu 725 zločinov in sicer: 1 zločin proti domovini, 1 proti državni oblasti, 1 zločin zruševanja v oborožene bande, 7 nasilstev, 18 uporov proti javnim organom, 8 ponaredov, 4 pezi

S cenzuro smo si navzkriž — to čutimo vsaki dan; enkrat bolj, enkrat manj, toda večkrat prvo nego drugo. Privržani smo se že temu in se ne vznemirjamo zaradi vsake malenkosti. Večkrat pa pridemo dnevi, ko je početje je cenzura tako dokler nam ne črta prostosti proti samovoljnemu postopanju raznih komisarijev, okrajnih glavarjev, poštinskih uradnikov in drugih pooblaščenih in nepooblaščenih, uradnih in neuradnih oseb, uradov, listov, in protesti proti raznim sistemom sploh, — razumevamo: cenzor je pač nastavljenec tega sistema in ga kot tak mora braniti s svojimi vsemogočimi skrajnami; dokler se nam črta posnetki iz milanski, rimski, florentinski listov, — razumevamo tudi: v Italiji se lahko marsikaj ve, kar se v Trstu ne sme vedeti; proti črtanju posnetkov iz tujakinskih, tržaških listov pa protestiramo kar najodločneje in zahtevamo, da se naredi temu nezakonitemu in nepravilnemu postopanju konec, ker pravica mora biti tukaj za vse enaka. — V nočeno smo pridobili vest o atentatu na italijanskega župnika v Medulinu, izveščen, ki so ga italijanski listi postavili v zvezo z agitacijo jugoslovenskega župnika — Medulinu g. Luke Kirca, Citali smo dva lista, italijanski »Corriere della Sera« in tržaški »Piccolo«, toda zastoj: cenzor ni črtal samo naših izjavajev o postopanju tržaških listov in italijanskih oblastih proti župniku Kircu, ki se ni smel vrniti iz internacije v Medulin, če ravno so mu tiskanske oblasti izdale prisilni listi za »Medulin«, temveč — je moral iz Pule potovati na »Porečino«, črtal je tudi črtal iz »Corriera« in »Piccola«. Cenu tako, g. cenzor? Šel vendar vedo o vsem tem že vrabci p oštrah...

Zborovanje za madžarske komuniste. V nedeljo zjutraj se vršilo na trgu Donadoni zborovanje, sklicano od tujakinske socialistične stranke, v protest proti sedanjim protikomunističnim reakcijam na Madžarskem. Obliki, ki so naprej zborovanje prepovedale, je a nato zadnji hip dovolile, so ukinile vse možne varnostne ukrepe in razpostavile po glavni križiščih oklopne avtomobile in stroje, kar pa se je izkazalo kot nepotrebno, kajti zborovanje se je končalo brez vsake izredne. Govorili so strankni tajnik Režent, tajnik delovne zbornice Matelasta in Jurana, nakar so zborovalci zapustili v sprejeto zborovalnice in se razšli, prepevajoč socialistično himno.

Tukajšnja časniška zveza vabi svoje člane na izredni občni zbor, ki se bo vršil v četrtek, 11. t. m., ob 17 v dvorani »Societa Operaia« (Tintore 3). Dnevni red: Poročilo vodstva in razprava o zvezni pravili, ki se morajo čim prej predložiti Državnemu udruženju italijanskih časniških zvez.

O nedeljskih vlakih. Tukajšnje ravnateljstvo državnih železnice naznanja, da bodo tudi dalje vozili ob nedeljah naslednji vlaki: Proga Trst-Videm: Vlak št. 1519, odhodi iz Trsta g. p. ob 6.50, prihod v Videm ob 10.30, Vlak št. 1520, odhodi iz Vidma ob 19. prihod v Trst g. p. ob 22.15, Proga Trst g. p.-Cervinjan (Benetke): Vlak št. 1895, odhodi iz Tržača ob 8.40, prihod v Cervinjan ob 9.20. Dalje bo vozil poseben vlak od Cervinjana (oči. ob 20) do Tržača (prih. ob 20.45), ki bo v zvezi s Trstom potom vlaka št. 1520 (prih. ob 22.15).

Popis inozemskega kameneza oglja. Uradni list generalnega civilnega komisariata za Primorsko — »Osservatore Triestino« — od 6. marca t. l. — priobčuje odredbo o obvezni izpolnitvi kameneza oglja, ki se nahaja v lasti posameznikov na ozemlju primorskega dela ali pa ki jim ima priti bodisi po morju bodisi po železnici. Naznaniti se mora stanje, kakršno je bilo 5. marca t. l. in sicer pisмено na oddelku za gorivo pri tukajšnjem generalnem civilnem komisariatu — soba št. 22. — v osmih dnevih po priobčitvi omenjene narredbe v »Osservatore Triestino«. Dolžnosti naznanitve omenjenega kameneza je podvržen vsakrati, ki ga poseduje več kot eno tona (10 kvintalov). Pri tem se mora tudi navesti kakovost premoga (ali je za proizvodnjo pare ali plina) in seveda tudi količina. Tudi se morajo natančno označiti sklambe, kjer se premog nahaja. Komur ima priti takšno ogelje, bo moral navesti ime ladje, ki mu ga ima pripeljati, in skupno število vagonov, ki so na poti, od kod prihaja, kam je namenjen premog in kdaj bo približno ne mestu. Naznanitvi so podvržene tudi one količine, ki so naložene na vozilnih, čeravno ista ne bi bila še oddala. Trgovci z inozemskim premogom ga smejo prodajati samo: 1) železniškim, tramvajskim in paroplovnim podjetjem, 2) plinarjem, 3) fabrikam železa, 4) obrtnim zavodom, katerim ni prepovedano s posebno odredbo, 5) javnim in zasebnim ustanovam, k imajo posebno dovoljenje od generalnega civilnega komisariata. O nakupu in o prodaji bodo morali dati trgovalci posebna obvestila gen. civ. komisariatu (oddelek za gorivo) ob koncu vsakega tedna in sicer na posebnih obrazcih, ki jih ali ko dobijo v uradu za gorivo. Vsem zavodom je strogo prepovedano prodati ali na kakikoli način odstopiti kak del onega premoga, ki ga posedujejo. Prepovedano je rabiti kameneza oglja za: 1) centralno gretje, 2) za motorje na plin, 3) vsem zavodom, ki imajo takšno opremo, kjer se lahko rabijo črna goriva, ako nimajo posebne dovoljenja s strani generalnega civilnega komisariata. Generalni civilni komisariati si tudi pridržuje pravico, da eventualno omeji proizvodnjo po plinarjih in po električnih centralah. Plinarjem se nalaga, da morajo rabiti rjavi premog, soto, drva in vsakršne rastlinske ostanke v kar največji meri, ali pa v oni meri, ki se bo določila za vsako plinarsko posebej. Trgovci in zavodi, katerim je predpisano, da morajo rabiti domače gorivo, naj se obrnejo, če bi jim isto zmanjkalo ali če ga ne bi bilo mogoče dobiti po poštenih cenah, na delegacijo za državna goriva v Trstu — ul. Economu št. 5. — katera ima ga bo preskrbela, v kolikor bo mogoče. — Kdor bi sploh ne izvršil omenjenih naznanitev in kdor bi napočel ali neopolno naznanil, se bo kaznoval po obstoječih zakonih.

Prošnja. Franc Rejec iz Polubinja list. 40. okraj tolimski, rojen l. 1887, je bil padel 18. julija l. 1915, v Mitkovi pri Grodek kot rezervnik 97. pešpolka, 14. stoltnice. Ako je komu o tem kaj znanega, se vladno naprosi, da naznani Mihalca Rejcu, nadoficeru v Kobariču.

Pomladanski izlet učit. društva za Trst in okolice bo, če bo ugodno vreme, v nedeljo, 14. t. m., v Podrago na Pivavsko. Odhodi iz Trsta ob 7.30. Povratek ob 19.20. Tovariši Vpavel, na veselo svidenje!

Nov policijski urad v pristanišču. Tukajšnja kvestura naznanja, da se je večeraj odprl v tržaškem pristanišču nov urad javne straže, kateri bo oskrboval varnostno službo, ki je v zvezi s pomorskim obratom. Sedež omenjenega urada bo za sedaj na pomolu Sanita v bangarju št. 41.

Redni občni zbor poyvskega društva »Adria« v Barkovlah se bo vršil v nedeljo, 21. t. m., ob 16 v prostorih Naročnega doma z navadnim dnevnim redom.

Zavod sv. Nikolaja ima odborovo sejo v petek, 13. t. m., ob 16, na Acquedotto 20, l. nadst. Vabimo vse odbornike k zanesljivi udeležbi.

Kdo ve kaj? Joahim Sergio, od 26. avgusta l. 1914, vojni ujetnik v Rusiji, se je javil zadnjič 5. junija 1915, iz Ger. Clstopola, Kazanska gubernija. Če kdo ve, kje se sedaj nahaja, se naprosi vladno, da sporoči to njegovi materi: Evlenji Sergio, vdovi pok. Antona v selu Rokovci, p. Baderna.

Pipčarji! Danes zvečer važen sestanek v kurniku: razdelitev znakov. Kdor ne pride, ga zadene občutna kazen.

Učiteljsko društvo. V soboto, 13. t. m., ob 17 je odborova seja na Acquedotto. Vabljeni so vsi odborniki in namestniki. Predsednik.

V četrtek, 11. t. m., ob 15 je važen sestanek voditeljev mestnih del v vrstelski soli.

Mestna zastavilnica. Danes v torek predpudne se bodo prodajali razni dragoceni predmeti serije 144, od št. 73801 do št. 74700. Popoldne razni dragoceni predmeti serije 144, ki so bili sprejeti v juniju 1919.

Šest zaprtih častnikov ubežalo iz ječe. V zaporu v niki Coroneo se je nahajalo v neki precej veliki celici deset italijanskih častnikov, ki so bili zaprti zaradi posilnih prestopkov. Čeravno jim je bilo v primeru z drugimi jetniki precej udobno, ker je

bila njihova celica precej prostorna, niso seveda bili ljudje, ki bi se mogli privaditi takšnemu položaju. Postajalo jim je torej zelo dolgočasno in ker se niso mogli nasekati, da bodo kmalu izpušeni, so začeli misliti, kako bi se jim dalo igrati. Poslali so tudi načrt, ki bi se jim sicer ne bil smel posrečiti, ki pa jim je vendar izpadel tako, kakor so predvidevali. Bilo je v nedeljo zjutraj, okoli 2, ko je začel eden med častniki vstati, češ da mu je prišlo slabo. Stražnik, ki je bil v službi, je potočil v celico, toda dotičnemu častniku se ni videlo na obrazu nobena slabost. Radi tega se stražnik ni hotel dalje zdrževati. Tedaj pa so vzdignili drugi častniki tolik hrup protestov in zgranzljanja, da se je stražnik navsezadnje usmilil »bolniku«. Odprl je celico in stopil noter. Pri tem pa je postopil pravzaprav proti prepisom, ki zahtevajo, da se mora vedno javiti poveljniku jetniške straže vsaki krat, ko se odpre kaka celica. Zraven tega mora tudi biti poveljnik prisoten. Ker pa stražnik tega ni storil, je slo vse po načrtu častnikov kakor nalaga. Čim je bil stražnik v celici, se je takoj pripomnil »bolniku«, ki se je zvil na tleh. Tedaj pa so skočili ostali nam, so ga takoj izpušili, a da bi ne škof, so mu zamislili igrati. Občutno so mu vzel ključ in uspel je bil zahtevati. Od 10 častnikov, ki so bili zaprti, zdaj pa niso hoteli bežati, ker so upali, da bodo vendar le kmalu izpušeni. Drugi pa so porabili lip in priložnost, sli so v poženski hodnik, ki vodi na dvorišče blizu do vojaške stražnice. Tam so ravno bile naslonjene tri puške, ki so pripadale vojakom, kateri so prišli s straže ter so poglivali. Vozli so torej te puške in tedaj so bili oboroženi. Naloga so se priplazili do dveh vojaških stražnikov, ki sta korakala gori in dol, ne da bi se jima niti sužalo, kaj se ima zgoditi. Nakrat pa se zadržali pred treni puškami, ki so bile obrnjene proti njima in prav od blizu. Vojaka sta se seveda prestarila in nista vedela sama zase. Častniki so in razorožili, odvzeli tudi njima ključa, vrata so se odprla in obgugni so bili zmagi. Radi tega dogodka je bilo vse v ječi alarmirano. Nadgledni poročnik je odredil takoj vse potrebno za lov na begunce. Obvestilo so se tudi vse oblasti in več patrul se je spustilo po mestu z nalogom, da poiskajo naša predzre častnike. Eni taki patruli, sestavljeni od orožnikov in vojakov, se je poskušalo prijeti pri beguncih, in sicer enega in nekajni postaji, ko si je ravno »popravil obraz«, da bi ga ne spoznali. Nekaj časa za tem sta jima padla v roke še dva nekje v bližini postaje. Za druge tri se ne ve še nič.

Trinosemdesetletno staro pograbilo vlak. To je Marja Ferluga od Sv. M. M. Sp. št. 515. Stanovanje nene družine, pri kateri živi, ni daleč od žel. proge Trst-Poreč. Čeravno zelo priletna, je Marja Ferluga skoraj vsako jutro enkrat železnice delat na polje, ki pripada njeni družini. Tako tudi večeraj. Ko se je vračala, je nesla s seboj domov nekaj drvi. Bilo je okoli 10 ure, ko je uboga starka bila ravno na progi. Ob istem času pa je prisopihal vlak, ki je zažvižgal, ali zastoj ker je Marja Ferluga precej gluha. Ko pa je zagledala vlak, je bilo že prepozno in se mu ni mogla umekniti. Tudi se ni bil vlak v stanu ustaviti, ker vsi železnice precej na tem mestu in tako je lokomotiva pograbila nesrečno staro in jo je vržla ob železniški zid. Vlak se je po tem dogodku ustavil in potniki so pritekli ženei na pomoč. Iz bližnje finančne stražnice so telefonirali na resno postajo, ki je poslala svoj voz, na katerem je morala Marja Ferluga v bolnišnico. Njene poškodbe so le lahke in kljub njeni starosti ni njeno stanje vznemirljivo.

Zastrupiti se je hotel s črnim. Redki so slučaj, da si vzame človek življenje s črnim. Neki volak po imenu Ivan Cuccurro se je pred časom udeležil tatvine. Imel posebne sreče, ker so ga zasacili in ga spravili pod klin k Jezuitom, kar ni preveč daleko Cuccurro. Da se »reši«, se je večeraj popoldne s samomorilnim namenom »napil črnih«. Zdravnik rešine postaje mu je izprl želodec, na kar ga je pustil še nadalje v zaporu.

Tatovi na delu. Neznani tatovi so pri belem dnevu vdrli v barvalnico obk Antona Pellizzari in odnesli zlato uro in zlato zapustnico. — Giorgio Devescovi se večeraj meril vodo na pomolu Sanita. Ko se je za par minut odstranil, so mu med tem časom odnesli neznan postopek meden daljnogled, mečeno svetilko »Sermet« in meden manometer v skupni vrednosti 1000 lir. — Iz vagona, ki se je nahajal v prosti luči, so tatovi ukradli 8 vreč moka. Škodo 1000 lir trpi uprava tukajšnjih železnice.

Poizkušeni samomor. Železniški uradnik Hermengilda Minussi, star 20 let, je večeraj izpil precejšno količino sublimata. Z nekim kamnom so ga nemudoma odpeklili v mestno bolnišnico. Njegovo stanje je zelo nevarno.

Poročno sodišče.

Detomor.

Včeraj ob 9.30 se je zopet začelo prvo zasedanje poročnega sodišča z razpravo proti Bortolino Pitacco iz Pirana, ki je obtožena detomora.

6. novembra minulega leta so se igrali piranski otroci pod zidovi piranske cerkve. Neka čudna stvar, ki je plaval po vodi, jih je privabila bliže in otroci so z grozo zapazili, da plava na vodi truplo novorojenčka. Polihotli so v vas s čudno novico, in takoj se je zbrala ob vodi množica radovednih ljudi. Prišlo so tudi oblasti, ki so dale truplo odnesti v mrtvašnico. Zdravniška komisija, ki je je kmalu potem pregledala, je ugotovila, da je bil otrok zaduščen. Čigav je otrok? Sum je takoj padel na 30 letno Bortolino Pitacco, ker v tako malem mestecu, kakor je Piran, se pač ne dajo skrivati posledice greha. Smešani so vedeli, da je hodila z nekim vojakom, ki jo je pozneje zapustil in odšel boževnikom. Kmalu potem — ona so se pokazale posledice njune ljubezni, ki jih uboga Pitacco ni mogla prikriti vkljub vsem prizadevanjem. Zadržne dni se ni kazala več iz hiše, kar so njeni somešani tudi takoj zapazili in se pomenljivo mizali. Ni torej čuda, da je vsak pomislil nanjo, ko se je izvedela vest o zadušnem novorojenčku. Niso se motili! Ko so jo oblasti aretirale, jim je z grozo izdala svoj zločin. Priznala je, da je otroka zadušila in ga potem vrгла v vodo...

Vsa potrla in obokana je prišla večeraj k razpravi. S solzami v očeh je pripovedovala o bridkosti, ki jih je trpela v vojni. Prišel je mir. Sama ne ve, kako se je spoznala z nekim vojakom. Bil je tako dober, in ona ga je vzljubila z vso dušo. Ko pa se ji je kazalo življenje v najlepši luči, jo je zadela kruta usoda. Vojak je odšel in se ni več vrnil, a ona je v obupu začutila pod srcem novo življenje. Postala je mati. Bila je sama, zapuščena, in velika žalost, strah in obup ter poročnična mrzlica so jo spravili ob zavest. Ko se je zavedla, je z grozo zapazila, kako otrok poleg nje — umira. Nobenega ni bilo, da bi mu bil pomagal. Revček je izdihnil. Takrat jo je prešinila strahna misel, Ni vedela, kaj dela. Zgrabila je malo trupece in zbežala z njim proti vodi...

Bide so zaslišane razne priče in zdravniški izvedenci, ki so izjavili, da je bil otrok zaduščen, toda vkljub temu je sodišče, upoštevajoč okoliščine, obtoženo oprostilo.

Književnost in umetnost.

»KONCERT«.

Moderna veseloigra. Jejanja malo, dialogi ohoviti. Ena onih veseloiger, ki uspejo, ako so podane v pravem tempu in vloga naučene brezhibno. Igra, v kateri je vse dejanje zavito v besede in misli, ne trpi jecljajočih in na šepetalsko se zapašajočih izjavitev.

Tak za šepetalsko se loveči junak je bil Gustav Heink. Upajmo, da bo prihodnje boljše. Vsi ostali dobri. Od. Voukova napreduje. Zadel je ton pa-

metne gospodinjice, ki ne meče soprogovi mladosti polen na pot a ki jo nategne vaje, ako zavzame možev »koncert« prenevaren obsek. G. Mikolič ji je bil izborni drug. Od. Mezeceva je igrala lahkomiselno mlado ženo, ki ne računa se s posledicami in ki se vda hipnemu razpoloženju. Zela je priznava. Istotako gđ. Kraljeva. Pollingerjeva dvojica (g. Boleslavski, ga. Silova) sta izpopolnila vrzeli v »Koncertu« in skrbela za smeh. Igra obeh hvalevredna.

Občinstva precej. Zasedati in iskati sedeže med igro ni preveč obzirno. — R.

Izšla je z osemindvajseto znanju 1. štev. »Učiteljskega lista«. Ta neprilika gre na rovaš oblasti, ki ni rešila pravočasno tozadevne prošnje vkljub obetovanju intervencijam. Odslej bo list izhajal redno 1. in 16. vsakega meseca. — Upravništvo »Učiteljskega lista«.

DOPISI.

Učiteljski sestanek v Matulijah. Hrv. učiteljska društva za Istru obdržavajo že v četrtek, dne 18. 3. o. g., na 14 sata v pučki školi v Matulijah kotarski učiteljski sestanek uz dnevi red: 1. Čitane zapisnika. 2. Priročnica. 3. Uredovno dopisvanje sa školskim vlastima. 4. Raspacovanje učila po učiteljima. 5. Naš društveni život. 6. Školski nosil. — Kotarsko predstavništvo.

Iz Divače. Kakor znano, je začel naš Sokol delovati z isto vneto in močnejšim napredkom, kakor pred vojno. Ne samo mladina, ki je kar vrela v vrste Sokola, ampak tudi odrasli so z veseljem pozdravili in podpirali naše zopet oživelno društvo. Stari so bili zadovoljni, da so se otroci, namesto da se klatijo po vasi, zbirali proti večeru v telovadnici, kjer se jim je našla telesna in duševna vzgoja. Da vladna na prvi pomankanje in odsotnosti moške učiteljske moči, je odločila stvar, za katero se pa oblasti ne brigajo. Mladina je bila zopet vesela, da je mogla krepiti svoje telesne moči s telovadbo. Delovalo je vse v napredek društva, kajti vsak se je zavedal kakšne važnosti je društvo za vzgojo mladine. Kazalo je torej vse, da bo to, kar se je zamudilo za časa vojske, pridobljeno v nekaj meseci. Pa glejte! Ni preteklo še mesec od društvenega občnega zbora, pri čemr oblasti ukaz, da se mora telovadnica in delovanje društva ustaviti. Človek naj sedaj išče temu oblastnemu postopanju vzroka — zaman bo njegov trud, ne bo ga našel. To ni svoboda, ki se nam je obetala in ki se prorokuje in propoveda še vedno: !

DAROVIL.

Pipčarji za moško CMD: Nabrano v Ravberjevi restavraciji v Repenturju: Viktorija Ravber L. 5.—, Ivan Ravber L. 5.—, Ivan Tander L. 2.—, Ivan Ravber L. 2.—, Janko Ravber L. 2.—, Ivan Kobal L. 1.—; skupaj L. 17.—; matna družba Tržačank in Tržačanov pri županu v Lonjeru L. 8.—; iz nabiralnika L. 49.—; igralci v kurniku L. 13.—; 2 igri K. 20 K prepečenih a ne kolikovanil; Jozica Medica, lesni trgovec v St. Petru L. 25.—; dva člana društva »Naprej« v Klani L. 20.—; strocin iz Maribora 30 K igel, naš Gusteli Stular L. 5.—; »R. L. 4.—; trije iz »Bešterce in Terenove«: Briskoleti L. 20.— (živio), Zalokar L. 30.— (dvakrat živio), Domadiš L. 50.— (trikrat živio); Gregorec iz Ibane L. 5.—, Ravnik L. 5.—; skupaj L. 251.—; K igel 32.—, K 20.— prepečenih. Denar brani uprava.

Borzna poročila.

V Trstu, dne 8. marca 1920.

Tečaji:

Jadranska banka	320—	330
Cosulich	770—	780
Dalmatia	450—	470
Gerolimich	3100—	3150
Lloyd	2100—	2150
Lussino	2900—	3000
Martinolich	555—	565
Libera Tristina	1290—	1310
Oceania	540—	550
Premuda	800—	820
Tripcovich	765—	770
Ampelea	765—	775
Cement Dalmatia	405—	415
Cement Spalato	545—	555
Cistilnica petroleja	3900—	4100
Cistilnica olja	860—	880
Cistilnica riza	265—	275
Krka	470—	475
Tržaški Tramway	230—	235

Tuja valuta na tržaškem trgu:

V Trstu, dne 8. marca 1920.

Neprepečatene krone	8.30—	8.40
avstrijsko-nemske krone	7.15—	7.35
jugoslovenske krone	12.—	12.50
čehoslovaške krone	18.—	19.—
dinarji	52.—	54.—
levi	25.—	26.—
marke	23.50—	24.50
dolarji	17.85—	18.05
franc. franki	130.—	131.—
švicarski franki	297.—	303.—
angl. funti	65.50—	66.—
rublji	25.—	26.—
napoleoni	62.50—	63.—

MALI OGLASI

25LETEN mladenič, industrialec in veleposesnik izobražen, lepe vnnosti, želi v svrhu ženitve znanja z 22-letno gospodinjico priletno vnanosti; premoženje posrankska stvar. Le resne ponudbe s sliko pod »Danilo« na ins. odd. Edinosti.

PRODAM dobro harmoniko, tržaški sistem, za L. 260. Josip Rože, Rojan 24, za cerkvijo. 346

KONTROLNA BLAGAJNA »National« s skupno svoto se proca ul. Irene 6, prid. Müller. 347

ISČE se dober, razumen čevljarški delavec, ul. Molingrande 42. 348

TRGOVSKI POMOČNIK izvežban v mešani trgovini, išče službe kje na deželi. Ponudbe na ins. odd. Edinosti pod »Mariliv 1920«. 350

BRIVNICA Josipa Jermana v Trstu, ul. 30, oktobra 14, se pripravlja slavnemu občinstvu. 349

KOVAŠKE UČENCE in delavce za voze in kočije sprejem takoj. Ul. Chiozza 43. 343

JAKOB PARČINA

trgovec

je v nedeljo popoldne, po kratki bolezn, odšel v večnost.

S srcem polnim neizmerne žalosti naznanjajo soproga Evelina rojena Piazza in hčere Zora, Ljubica in Nevenka tudi v imenu sorodnih družin Piazza, Skoff, Popp in Dina to bridko, prerano in nenadomestljivo izgubo vsem ostalim sorodnikom, prijateljem in znancem.

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v torek, 9. t. m., ob 15 iz hiše žalosti ul. Gaetano Donizetti št. 3.

TRST, 8. marca 1920.

Ta oglas velja kot direktno obvestilo.

Primaria Impresa Zimolo Corso V. E. III. 41.

POZOR!

Plačam za srebrne krone, goldinarje in zlato najvišje cene, tudi več kot drugi trgovci.

ALBERT POVH, urar ul. Manzoni 17, v. 2, pr.

JADRANSKA BANKA

Del. glav.: K 3.000.000, Rezerve K 10.000.000
Belgrad, Celje, Dabrovnik, Dunaj, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatica, Sarajevo, Split, Sibenik, TRST, Zadar, Zagreb

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle. Sprejema vloge na hranilne knjižice ter jih obrestuje po 3 1/2 % a v bancogiro prometu po 8 %.

Vloge, ki se imajo dvigniti samo proti predhodni odpovedi, sprejema po posebno ugodnih pogojih, ki se pogodijo od slučaja do slučaja.

Daje v najem varnostne predale (safes). Bančni prostori v Trstu se nahajajo:

ul. Cassa di Risparmio, ul. S. Nicolo

Telefon: št. 1463, 1793, 2676

— Klagajna posluje od 9.30-12.30 in od 14.30-16 —

Tovarna piva „Adria“

delniška družba Trst obstoječa od l. 1820

naznanja, da je vzpostavila popolno delovanje in more pošiljati svojim cenjen. odjemalcem vsako množino

PIVA.

Za naročila se je obrniti na glavno skladišče
ulica Cologna št. 4. — Telefon 575.